

Sygn. akt IV KO 17/22

POSTANOWIENIE

Dnia 29 marca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk

w sprawie oskarżonego **K. K.** i innych
po rozpoznaniu w Izbie Karnej
na posiedzeniu w dniu 29 marca 2022 r.
wniosku Sądu Okręgowego w C.
zawartego w postanowieniu z dnia 7 lutego 2022 r., sygn. akt II K (...)
o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu
na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł
odmówić uwzględnienia wniosku.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 7 lutego 2022 r. Sąd Okręgowy w C. w sprawie o sygn. akt II K (...), wystąpił w trybie art. 37 k.p.k. do Sądu Najwyższego z inicjatywą przekazania sprawy innemu sądowi równorzędnemu.

W części motywacyjnej rzeczowej inicjatywy Sąd Okręgowy w C. wskazał, że w przedmiotowej sprawie akt oskarżenia obejmuje zarzuty przedstawione 41 osobom. Podał, że aktualnie udział zgłosiło 19 obrońców ustanowionych przez oskarżonych i konieczne będzie wyznaczenie co najmniej 8 obrońców z urzędu, przewidując jednocześnie, że w perspektywie zgłaszać się będą kolejni obrońcy. Wnioskodawca stwierdził, że prawo (a w kilku przypadkach obowiązek) do uczestniczenia w rozprawie ma obecnie 41 oskarżonych, 27 obrońców oraz

prokurator – łącznie 69 osób, prognozując że liczba ta może się zwiększyć o kilku lub nawet kilkunastu obrońców. Zaznaczył też, że w grupie oskarżonych są dwie osoby przebywające w aresztach śledczych i w związku z tym należy uwzględnić obecność na sali rozpraw funkcjonariuszy konwoju. Sąd wnioskujący wskazał, że nie dysponuje salą, na której możliwe byłoby rozpoznanie sprawy z udziałem tak dużej grupy osób, przy jednoczesnym obowiązku spełnienia warunków reżimu sanitarnego z uwagi na trwający stan pandemii.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Wniosek nie zasługuje na uwzględnienie.

Przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu w trybie art. 37 k.p.k. oparte jest na założeniu, iż dobro wymiaru sprawiedliwości jest na tyle istotnie zagrożone, że może dojść do zmiany właściwości miejscowej sądu pierwotnie ustalonej na podstawie obowiązujących przepisów. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażany jest pogląd, że przesłanka dobra wymiaru sprawiedliwości przejawia się w możliwości niewłaściwego odbioru społecznego co do działalności orzeczniczej sądu, jak również w pewnych aspektach ekonomii procesowej, związanej jednak z koniecznością usunięcia sytuacji, w której istnieje zagrożenie dla rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie, a zatem jednego z celów, jakie określone zostały w art. 2 § 1 k.p.k. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 stycznia 2021 r., IV KO 140/20, LEX nr 3115580). Sam zaś obowiązek wykazania, że w konkretnym przypadku zachodzą takie przesłanki, spoczywa na sędzie występującym z inicjatywą przekazania sprawy. Nadto, Sąd Najwyższy wielokrotnie w swoich orzeczeniach wskazywał, że przesłanki pozwalające na zastosowanie instytucji określonej w art. 37 k.p.k., nie podlegają wykładni rozszerzającej, a nadmierne jej wykorzystywanie może w praktyce podważać zaufanie do niezależności sądów i niezawisłości sędziów (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2011 r., IV KO 144/10, OSNwSK 2011, nr 1, poz. 127).

Analiza wniosku Sądu Okręgowego oraz dołączonych do niego akt nie wykazała, aby ujawniły się okoliczności pozwalające na stwierdzenie, że w niniejszej sprawie zachodzi sytuacja jednoznacznie świadcząca o tym, że rozpoznanie przedmiotowej sprawy przez sąd wnioskujący sprzeciwiałoby się dobru

wymiaru sprawiedliwości. Sąd Najwyższy, pochylając się nad istotą i celem instytucji przewidzianej w art. 37 k.p.k., niejednokrotnie podkreślał, że względy natury technicznej, organizacyjnej czy nawet kadrowej, utrudniające rozpoczęcie sprawy i prowadzenie postępowania, nie uzasadniają przekazania sprawy w trybie art. 37 k.p.k. innemu sądowi równorzędnemu (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia: 10 maja 2000 r., II KO 90/00, OSNKW 2000, z. 5-6, poz. 48; 12 marca 2008 r., II KO 7/08, R- OSNKW 2008, poz. 599). Dopiero rzeczywiste okoliczności uniemożliwiające zakończenie procesu, mogą stać się powodem do zastosowania omawianej instytucji (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 września 2013 r., III KO 65/13, LEX nr 1362622).

To właśnie możliwości organizacyjne Sądu Okręgowego w C. w postaci braku odpowiednich warunków lokalowych – w ocenie wnioskodawcy – miałyby uzasadniać przekazanie niniejszej sprawy innemu sądowi równorzędnemu. Tymczasem Sąd Najwyższy zwracał już uwagę, że przepis art. 37 k.p.k. nie może być traktowany jako sposób na rozwiązywanie bieżących problemów organizacyjnych w funkcjonowaniu sądów. Znamienne jest również, że odnotowanych we wniosku problemów sąd wnioskujący nie starał się nawet rozwiązać, choćby poprzez możliwość wynajęcia sali w siedzibie innego sądu, o ile taka konieczność – w dobie znoszonych obostrzeń pandemicznych – w ogóle zachodzi. Samo zaś zagwarantowanie koniecznej infrastruktury do rozpoznania sprawy w konkretnym sądzie stanowi już zadanie należące do obowiązków podmiotów, które odpowiadają za zapewnienie odpowiednich warunków techniczno-organizacyjnych w danej jednostce. Ewentualne zaś niedogodności w realizacji tego rodzaju zabiegów również nie mogą uzasadniać przekazania sprawy w trybie art. 37 k.p.k. Nakreślone przez sąd wnioskujący problemy, choć z pewnością związane z podejmowaniem dodatkowych czynności organizacyjnych, nie należą do ekstraordynaryjnych okoliczności, które długotrwale tamowałyby możliwość rozpoznania niniejszej sprawy. Należy tu podkreślić, że swoisty pragmatyzm, a także ukrywana, ale w istocie istniejąca chęć pozbycia się dużej, trudnej, czasochłonnej i pracochłonnej sprawy – nie mogą stanowić podstawy do podjęcia decyzji o przekazaniu sprawy sądowi równorzędnemu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 2013 r., IV KO 101/13, LEX nr 1413158).

Konkludując, brak jest podstaw do stwierdzenia, aby w omawianym przypadku zaistniała sytuacja jednoznacznie świadcząca o tym, że rozpoznanie sprawy przedmiotowej sprawy przez sąd wnioskujący sprzeciwiałoby się dobru wymiaru sprawiedliwości.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.